

Зазначимо, що податкові засоби підтримки та стимулювання розвитку інвестиційної діяльності можуть реалізовуватися у різних формах, проте мають однаковий зміст: надання податкових пільг у вигляді повного або часткового звільнення від сплати податків. Для залучення інвестицій на довгостроковій основі та у достатніх обсягах недостатньо звільнення від оподаткування. Більш дієвим є застосування комплексного механізму оподаткування, коли діє загальний порядок оподаткування інвестиційної діяльності та її результатів. В цьому випадку буде досягнуто таких результатів, як оновлення основних фондів, розширення виробництва, і як наслідок, – зростання прибутків, збільшення оплати найманих працівників.

Отже, наведені матеріали вказують на різноманіття податкових інструментів регулювання інвестиційної активності. Втім для уникнення зловживань та ухилення від оподаткування більш доцільним видається комплексний підхід, де будуть враховані різні елементи податку та проведене їх зменшення або оптимізація.

Список використаних джерел:

1. Шевченко Н. І. Регіональні аспекти податкового стимулювання інвестиційних процесів / Н. І. Шевченко, В. Є. Тараненко // Науковий вісник МАУП. Збірник наукових праць. Серія «Економіка». – К., 2015. – Вип. 1-2., – С. 96–110.

Фінько А. В., к. е. н. Водолазська О. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНИЙ СТАН КОРПОРАТИВНОГО РИНКУ ОБЛІГАЦІЙ

У сучасному світі існує багато різноманітних способів залучення додаткового капіталу. Панівне місце серед них довгий час мали звичні для суспільства способи фінансування, головним з яких є кредитування. Але сьогодні, коли звичні джерела мобілізації коштів є або недоступними або непривабливими для суб'єктів інвестиційного процесу, з'являються нові способи залучення капіталу, поміж яких важливе місце займають саме корпоративні облігації. Випуск облігацій у сучасному світі є досить перспективним засобом залучення додаткових ресурсів і може стати вдалою заміною кредитним коштам. Якщо порівнювати з іншими інструментами залучення інвестицій корпоративні облігації мають меншу дохідність, але ступінь їх надійності є значно вищим, а рівні ризиків та гарантованість виплат навпаки низькими. Такі властивості даних цінних паперів задовольняють інтереси як інвесторів, так і емітентів

облігацій та роблять корпоративні облігації значно привабливішими для інвестування в умовах нестабільної економічної ситуації в країні.

Корпоративні облігації є цінними паперами з гарантованою та стабільною виплатою доходу, що є їх суттєвою перевагою над банківськими депозитами та кредитами, яка забезпечує стабільність і надійність як для інвесторів, так і для емітентів [2, с. 25]. Суб'єкти господарювання за допомогою облігацій можуть залучати необхідні їм кошти не тільки для вирішення тимчасових проблем, але і для запровадження довгострокових програм.

Проте в економіці України цей вид боргових цінних паперів не досягнув широкого розповсюдження, хоча і продовжує набувати більшого значення. Лише зовсім невелика кількість українських підприємств проводить емісію власних цінних паперів на вітчизняному фондовому ринку.

Ринок корпоративних облігацій є досить важливим елементом українського фондового ринку, який впливає на його стан і розвиток.

У 2018 році можна спостерігати значне зменшення обсягів емісії облігацій підприємств. Протягом даного року було зареєстровано 110 випусків корпоративних облігацій на суму 15458,53 млн грн (табл. 1). Якщо порівняти з 2017 роком обсяг зареєстрованих випусків корпоративних облігацій збільшився на 9943,13 млн грн або на 180,3%, це більше ніж двократне зростання. Якщо розглянути період з 2013 до 2018 року, то можна спостерігати значне зменшення обсягу випуску корпоративних облігацій – на -35928,1 млн грн або на 69,9%. Також можна побачити, що банки та страхові компанії припинили випуск облігацій у 2016 році. Страхові компанії протягом досліджуваного періоду мали незначні емісії облігацій, а банки займали значні частки в випусках облігацій підприємств у 2013 році – 22,9%, у 2014 році – 18,93% та у 2015 році – 16,55%. Але протягом усього аналізованого періоду саме підприємства займали основну частку у загальному випуску корпоративних облігацій України: 77,04% у 2013 році, 81,07% у 2014 році та 82,68% у 2015 році. У 2018 році у структурі випуску облігацій підприємств України, саме підприємства займають частку у 100% випуску облігацій.

Сьогодні тільки великі державні підприємства можуть здійснювати значні за розміром випуски облігацій. Такі цінні папери здебільшого розміщують серед вузького кола інвесторів. Велика частка випусків має технічний характер та є недосяжною для відкритого ринку (квазі публічні емісії облігацій).

Частка обсягу торгів корпоративними облігаціями на фондовому ринку за підсумками 2018 року становить 25,63% від загального обсягу торгів цінними

паперами [1]. У 2015 році вона становила 2,61%, тобто за період з 2017 до 2018 року вона збільшилась на 23,02%. Здебільшого це пов'язано зі значним зменшенням обсягів торгів цінними паперами, але на такі зміни також вплинуло збільшення торгівлі облігаціями підприємств.

Таблиця 1. Динаміка зареєстрованих випусків облігацій підприємству 2013-2018 роках

Вид емітента	Обсяги, млн грн						Відхилення			
							2017-2018		2013-2018	
	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	млн грн	%	млн грн	%
Підприємства та інші	39588,2	34427,8	23984,2	11421,2	5515,4	15458,5	9943,1	180,3	-24129,7	-60,9
Банки	11770	8040	4800	0	0	0	0	0	-11770	-100
Страхові компанії	28,4	0	225	0	0	0	0	0	-28,4	-100
Усього	51386,6	42467,8	29009,2	11421,2	5515,4	15458,5	9943,1	180,3	-35928,1	-69,9

Джерело: складено автором за даними офіційного сайту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [1].

Отже, результати аналізу доводять, що в ситуації нестачі власних коштів та неспроможності банківської системи задовольняти попит українських підприємств на довгострокові фінансові ресурси, корпоративні облігації стають привабливим способом залучення додаткового інвестиційного капіталу. Під час стабілізації економіки після затяжної кризи, для підприємств постане необхідність у випуску корпоративних облігацій як альтернативного джерела фінансування. Завдяки широкому розповсюдженню даного інструменту залучення додаткових коштів та здійснення заходів з метою удосконалення діяльності з випуску облігацій, можливо перетворити цей сегмент фондового ринку на ефективний механізм залучення додаткових інвестицій підприємствами.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.nssmc.gov.ua/fund/analytics>
2. Охріменко О. Сучасний стан ринку корпоративних облігацій / О. Охріменко // Цінні папери України. – 2016. – № 4. – С. 25–26.